

Riktlinjer för

Jakt med pil och båge

Fastställda den 29.6.2006

Börjar gälla fr.o.m. 1.8.2006

Dnr N42/06/1/18

Riktlinjer för jakt med pil och båge

Jämfört med andra jaktformer anses jakt med pil och båge fordra större iakttagelseförmåga och mer tålamod. Jaktformen bedöms dock vara minst lika säker som andra jaktformer om utövarna har tillräckliga kunskaper och skicklighet. Ändamålet med dessa riktlinjer är att söka säkerställa att bågjägare förvärvar och har sådana kunskaper och sådan skicklighet.

Riktlinjerna har närmast sammanställts som ett stöd för skytteprovsexaminatorer samt för dem som handlägger ärenden som rör jakt med pil och båge. Även de som vill veta mer om förutsättningarna för bågjakt i landskapet kan ha intresse av dem.

Bestämmelser om jakt med pil och båge finns i jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland samt i landskapsförordningen (ÅFS 70/2006) om jakt, nedan kallade jaktlagen och jaktförordningen (se sidan 4). Jakt med pil och båge får bedrivas på allt vilt utom älg. Jakt är i enlighet med 1 § jaktlagen ”att döda eller fånga vilt och att i sådant syfte söka efter, spåra eller förfölja vilt”. Vad som är vilt i denna mening följer av förordningens bestämmelser om jakttider och vilt. Som vilt räknas där bl.a. rådjur, vitsvanshjort, räv och hare ävensom olika fågelarter.

För att jaga med pil och båge krävs

- *Jägarexamen* *Åländsk jägarexamen eller annat godtagbart jägarexamensbevis.*
- *Giltigt åländskt jaktkort* *Åländskt jaktkort kan lösas hos landskapsregeringen eller hos polisen.*
- *Bågjägarexamen* *IBEP eller dansk bågjägarexamen.*
- *Godkänt årligt skjutprov* *Jfr jaktförordningen (se sidan 4).*
- *Lagenlig utrustning* *I jaktförordningen finns grundläggande krav på båge, pil och pilspets.*
- *Jakträtt* *I enlighet med jaktlagen.*

Måltavlor vid bågskytteprovet

- *Bågskytteprovet omfattar en skjutserie med sex pilar mot måltavlor.*
  - *Måltavlor fastställs av landskapsregeringen och föreställer jaktbara viltarter.*
- *Måltavlor skall vara utplacerade på jaktmässiga och för skytten okända avstånd, anpassade till olika viltarter. Skjutavstånd bör inte i något fall överstiga 25 meter.*
- *Enskilda måltavlor kan placeras på ett annat höjdläge än skytten, i syfte att efterlikna verkliga förhållanden.*

Utrustning vid bågskytteprovet

- *Vid provet skall användas den bågtyp skytten avser att använda vid jakt.*
  - *Vid jakt med pil och båge får användas båge med system som reducerar dragvikten vid ank-ringspunkten (compound) samt båge med icke reducerande läge (recurve och långbåge).*
  - *Vid jakt skall bågen minst ge pilen 40 joule rörelseenergi (minimikrav är $E_0 = 40$ joule). Av bilagan framgår hur en pils rörelseenergi skall beräknas.*
- *Vid provet får s.k. fält-, tavel- eller övningsspetsar användas.*
  - *Vid jakt skall en pilspets vara sådan att en lyckad träff är direkt dödande. Pilspetsen skall då ha minst två blad med vassa skärande eggar samt skall ha en skärande diameter på minst 25 millimeter. Mekanisk pilspets får användas vid jakt. Vid jakt får inte s.k. blunt användas.*
  - *Vid jakt skall pilens totala vikt vara minst 25 gram.*
- *Vid provet får inte avståndsmätare användas.*

Skjutkrav vid bågskytteprovet

- *En pil skall skjutas mot respektive måltavla.*
- *Minst fem av de sex pilarna skall träffa i målfigurens vitalområde (hjärta/lungor) för att provet skall godkännas.*
- *Flera skjutserier får avläggas vid samma tillfälle.*

Statistik

- *Skytteprovsexaminatorn skall till en skytt som avlagt godkänt bågskytteprov lämna landskapsreger- ingens statistikblankett för bågskytte.*

Tabell för pilens rörelseenergi

	Pilvikt i gram																	
m/s	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
44															37,8	38,7	39,7	40,7
45														38,5	39,5	40,5	41,5	42,5
46													39,1	40,2	41,3	42,3	43,4	44,4
47											38,7	39,8	40,9	42,0	43,1	44,2	45,3	46,4
48										39,2	40,3	41,5	42,6	43,8	44,9	46,1	47,2	48,4
49								38,4	39,6	40,8	42,0	43,2	44,4	45,6	46,8	48,0	49,2	50,4
50							38,8	40,0	41,3	42,5	43,8	45,0	46,3	47,5	48,8	50,0	51,3	52,5
51						39,0	40,3	41,6	42,9	44,2	45,5	46,8	48,1	49,4	50,7	52,0	53,3	54,6
52					39,2	40,6	41,9	43,3	44,6	46,0	47,3	48,7	50,0	51,4	52,7	54,1	55,4	56,8
53				39,3	40,7	42,1	43,5	44,9	46,3	47,8	49,2	50,6	52,0	53,4	54,8	56,2	57,6	59,0
54			39,4	40,8	42,3	43,7	45,2	46,7	48,1	49,6	51,0	52,5	53,9	55,4	56,9	58,3	59,8	61,2
55	37,8	39,3	40,8	42,4	43,9	45,4	46,9	48,4	49,9	51,4	52,9	54,5	56,0	57,5	59,0	60,5	62,0	63,5
56	39,2	40,8	42,3	43,9	45,5	47,0	48,6	50,2	51,7	53,3	54,9	56,4	58,0	59,6	61,2	62,7	64,3	65,9
57	40,6	42,2	43,9	45,5	47,1	48,7	50,4	52,0	53,6	55,2	56,9	58,5	60,1	61,7	63,4	65,0	66,6	68,2
58	42,1	43,7	45,4	47,1	48,8	50,5	52,1	53,8	55,5	57,2	58,9	60,6	62,2	63,9	65,6	67,3	69,0	70,6
59	43,5	45,3	47,0	48,7	50,5	52,2	54,0	55,7	57,4	59,2	60,9	62,7	64,4	66,1	67,9	69,6	71,4	73,1
60	45,0	46,8	48,6	50,4	52,2	54,0	55,8	57,6	59,4	61,2	63,0	64,8	66,6	68,4	70,2	72,0	73,8	75,6
61	46,5	48,4	50,2	52,1	54,0	55,8	57,7	59,5	61,4	63,3	65,1	67,0	68,8	70,7	72,6	74,4	76,3	78,1
62	48,1	50,0	51,9	53,8	55,7	57,7	59,6	61,5	63,4	65,3	67,3	69,2	71,1	73,0	75,0	76,9	78,8	80,7
63	49,6	51,6	53,6	55,6	57,6	59,5	61,5	63,5	65,5	67,5	69,5	71,4	73,4	75,4	77,4	79,4	81,4	83,3
64	51,2	53,2	55,3	57,3	59,4	61,4	63,5	65,5	67,6	69,6	71,7	73,7	75,8	77,8	79,9	81,9	84,0	86,0
65	52,8	54,9	57,0	59,2	61,3	63,4	65,5	67,6	69,7	71,8	73,9	76,1	78,2	80,3	82,4	84,5	86,6	88,7
66	54,5	56,6	58,8	61,0	63,2	65,3	67,5	69,7	71,9	74,1	76,2	78,4	80,6	82,8	84,9	87,1	89,3	91,5
67	56,1	58,4	60,6	62,8	65,1	67,3	69,6	71,8	74,1	76,3	78,6	80,8	83,0	85,3	87,5	89,8	92,0	94,3
68	57,8	60,1	62,4	64,7	67,0	69,4	71,7	74,0	76,3	78,6	80,9	83,2	85,5	87,9	90,2	92,5	94,8	97,1
69	59,5	61,9	64,3	66,7	69,0	71,4	73,8	76,2	78,6	80,9	83,3	85,7	88,1	90,5	92,8	95,2	97,6	100,0
70	61,3	63,7	66,2	68,6	71,1	73,5	76,0	78,4	80,9	83,3	85,8	88,2	90,7	93,1	95,6	98,0	100,5	102,9
71	63,0	65,5	68,1	70,6	73,1	75,6	78,1	80,7	83,2	85,7	88,2	90,7	93,3	95,8	98,3	100,8	103,3	105,9
72	64,8	67,4	70,0	72,6	75,2	77,8	80,4	82,9	85,5	88,1	90,7	93,3	95,9	98,5	101,1	103,7	106,3	108,9
73	66,6	69,3	71,9	74,6	77,3	79,9	82,6	85,3	87,9	90,6	93,3	95,9	98,6	101,3	103,9	106,6	109,2	111,9
74	68,5	71,2	73,9	76,7	79,4	82,1	84,9	87,6	90,4	93,1	95,8	98,6	101,3	104,0	106,8	109,5	112,3	115,0
75	70,3	73,1	75,9	78,8	81,6	84,4	87,2	90,0	92,8	95,6	98,4	101,3	104,1	106,9	109,7	112,5	115,3	118,1
76	72,2	75,1	78,0	80,9	83,8	86,6	89,5	92,4	95,3	98,2	101,1	104,0	106,9	109,7	112,6	115,5	118,4	121,3
77	74,1	77,1	80,0	83,0	86,0	88,9	91,9	94,9	97,8	100,8	103,8	106,7	109,7	112,7	115,6	118,6	121,5	124,5
78	76,1	79,1	82,1	85,2	88,2	91,3	94,3	97,3	100,4	103,4	106,5	109,5	112,6	115,6	118,6	121,7	124,7	127,8
79	78,0	81,1	84,3	87,4	90,5	93,6	96,7	99,9	103,0	106,1	109,2	112,3	115,5	118,6	121,7	124,8	127,9	131,1
80	80,0	83,2	86,4	89,6	92,8	96,0	99,2	102,4	105,6	108,8	112,0	115,2	118,4	121,6	124,8	128,0	131,2	134,4
81	82,0	85,3	88,6	91,9	95,1	98,4	101,7	105,0	108,3	111,5	114,8	118,1	121,4	124,7	127,9	131,2	134,5	137,8
82	84,1	87,4	90,8	94,1	97,5	100,9	104,2	107,6	110,9	114,3	117,7	121,0	124,4	127,8	131,1	134,5	137,8	141,2
83	86,1	89,6	93,0	96,4	99,9	103,3	106,8	110,2	113,7	117,1	120,6	124,0	127,4	130,9	134,3	137,8	141,2	144,7
84	88,2	91,7	95,3	98,8	102,3	105,8	109,4	112,9	116,4	120,0	123,5	127,0	130,5	134,1	137,6	141,1	144,6	148,2
85	90,3	93,9	97,5	101,2	104,8	108,4	112,0	115,6	119,2	122,8	126,4	130,1	133,7	137,3	140,9	144,5	148,1	151,7
86	92,5	96,1	99,8	103,5	107,2	110,9	114,6	118,3	122,0	125,7	129,4	133,1	136,8	140,5	144,2	147,9	151,6	155,3
87	94,6	98,4	102,2	106,0	109,8	113,5	117,3	121,1	124,9	128,7	132,5	136,2	140,0	143,8	147,6	151,4	155,2	158,9
88	96,8	100,7	104,5	108,4	112,3	116,2	120,0	123,9	127,8	131,6	135,5	139,4	143,3	147,1	151,0	154,9	158,8	162,6
89	99,0	103,0	106,9	110,9	114,9	118,8	122,8	126,7	130,7	134,7	138,6	142,6	146,5	150,5	154,5	158,4	162,4	166,3
90	101,3	105,3	109,4	113,4	117,5	121,5	125,6	129,6	133,7	137,7	141,8	145,8	149,9	153,9	158,0	162,0	166,1	170,1

Pilens rörelseenergi beräknas på följande sätt

$$E_0 = 0,5 \cdot m \cdot v_0^2$$

E_0 = pilens rörelseenergi uttryckt i joule
 m = pilens massa uttryckt i kilogram
 v_0 = pilens hastighet uttryckt i meter per sekund

Exempel: Om pilens hastighet är 72 meter per sekund och pilens vikt är 27 gram, (dvs. 0,027 kg) så blir $E_0 = 70,0$ joule

Räkneexempel: $E_0 = 0,5 \cdot 0,027 \cdot 72^2 = 70,0$ joule

Utdrag ur jaktförordningen (ÅFS 70/2006), jakt med pil och båge

7 §

Jaktbart vilt

Jakt med pil och båge får bedrivas på samtliga viltarter utom älg.

8 §

Båge

Vid jakt med pil och båge får användas båge med system som reducerar dragvikten vid ankringspunkten (compound) samt båge med icke reducerande läge (recurve och långbåge). Bågen skall ge pilen en rörelseenergi (E_0) som är minst 40 joule. Pilens rörelseenergi skall beräknas enligt formeln $E_0 = 0,5 \cdot m \cdot v_0^2$, där följande gäller:

E_0 = pilens rörelseenergi uttryckt i joule

le

m = pilens massa uttryckt i kilogram

v_0 = pilens hastighet uttryckt i meter

per sekund

Vid jakt med pil och båge får inte på bågen användas en anordning som tillåter att skytten kan lösgöra mer än en pil åt gången eller en anordning som förspänner bågsträngen.

9 §

Pil

Pilens totala vikt skall vara minst 25 gram.

10 §

Pilspets

Pilspetsen skall vara sådan att en lyckad träff är direkt dödande. Pilspetsen skall ha minst två blad med vassa skärande eggjar samt skall ha en skärande diameter på minst 25 millimeter.

11 §

Krav på kunskaper och skjutskicklighet för bågjakt

Den som jagar med pil och båge skall ha giltigt åländskt jaktkort, ha godkänd bågjägarexamen enligt de krav som anges i bilaga 2 som är fogad till denna förordning samt för varje jaktår som avses i 2 mom. ha utfört ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet.

Ett godkänt bågskytteprov avseende skjutskicklighet är i kraft under jaktåret 1 augusti – 31 juli. Ett sådant godkänt bågskytteprov som har avlagts under tiden 1 juni – 31 juli är dock i kraft till och med följande jaktår. I denna förordning avsett årligt bågskytteprov avseende skjutskicklighet kan avläggas

1) i landskapet i enlighet med bestämmelserna i bilaga 2 som är fogad till denna förordning eller

2) enligt de i Danmark vid ikraftträdandet av denna förordning gällande bestämmelser för godkänd dansk bågjägarexamen (dansk buejagtprøve).

Bilaga 2: Regler för bågskytteprov

1 §

Tillämpningsområde

Med bågskytteprovet avses i denna bilaga det prov på skjutskicklighet som avläggs i landskapet och som avses i landskapsförordningen 11 §.

2 §

Skytteprovsledare

Skytteprovsexaminator för bågskytteprovet utses av landskapsregeringen på förslag av en jaktvårdsförening eller av en i landskapet verksam och registrerad bågskytteförening.

3 §

Intyg och protokoll över genomförda bågskytteprov

Till provtagare skall lämnas intyg över avlagt godkänt bågskytteprov. Skytteprovsexaminatorn skall på av landskapsregeringen godkänt formulär upprätta protokoll över genomförda bågskytteprov, som årligen (före den 5 augusti) skall inlämnas till landskapsregeringen.

Skytteprovsexaminatorn skall till en skytt som avlagt godkänt bågskytteprov lämna landskapsregeringens statistikblankett för rapportering av jaktstatistik.

4 §

Provtillfällen

Bågskytteprovet kan avläggas vid särskilda provtillfällen, som årligen ordnas under tiden 1 juni – 31 juli.

Närmare bestämmelser om tider och platser för provens avläggande kungörs årligen av landskapsregeringen i tidningen Jägaren, dock senast två veckor före första provdagen.

I samråd med landskapets jaktförvaltare kan av särskilda skäl beviljas möjlighet till avläggande av särskilt bågskytteprov utom kungjorda tider. Protokoll över sådant prov skall snarast inlämnas till landskapsregeringen.

5 §

Krav på dokument och utrustning

Provtagaren skall i samband med provets avläggande uppvisa godkänd identitetshandling samt intyg över giltig

- 1) IBEP-båggjägarexamen (International Bowhunting Education Program) eller
- 2) dansk båggjägarexamen (dansk buejagtprøve).

Vid bågskytteprovet skall för jakt med båge godkänd utrustning avseende pilar och båge användas, provet får dock avläggas med övningsspetsar. Utrustningen skall vara i behörigt skick samt dugligt till jakt.

Bågskytteprovet skall utföras med den bågtyp vilken man avser att bedriva jakt med. Med bågtyper avses bågar med system som reducerar dragvikt vid ankringspunkten (compound) samt bågar med icke reducerande läge (recurve och långbåge).

6 §

Skjutserier

Bågskytteprovet omfattar en skjutserie med sex skott mot måltavlor utplacerade på jaktmässiga avstånd från skytten. Måltavlorna fastställs av landskapsregeringen och skall föreställa jaktbara viltarter. En pil skall skjutas mot respektive måltavla. Minst fem av de sex pilarna skall träffa i målfigurens vitalområde (hjärta/lungor) för att provet skall godkännas. Flera skjutserier får avläggas vid samma tillfälle.